

BARNEOMBUDET

Justis- og beredskapsdepartementet,
kriminalomsorgsavdelingen

E-post: postmottak@jd.dep.no

Deres ref:

Vår ref:
15/00293-2

Saksbehandler:
Tone Viljugrein

Dato:
10. mars 2015

Høringsuttalelse om endring i straffegjennomføringsloven (straffegjennomføring i annen stat mv.)

Viser til høringsbrev av 30.01.2015 med høringsnotat om endringer i straffegjennomføringsloven (straffegjennomføring i annen stat mv.). Viser også til e-postutvekslingen mellom Barneombudet og Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med at Barneombudet ved en inkurie ble utelatt fra høringsrunden.

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Ombudets mandat er begrenset til barn under 18 år.

Barneombudet gir begrensede kommentarer

Barneombudet vil påpeke at vi fikk høringsnotatet først tilsendt den 25. februar, to dager før høringsfristen utløp. Vi fikk derfor utsatt høringsfristen noe.

Barneombudet vil også påpeke at vi stiller oss spørrende til prosessen knyttet til høringen på lovforslaget. Det er underlig å be om innspill på et lovforslag når departementet åpenbart allerede har bestemt seg. Dette understrekes ved at statsråden underskriver en avtale med nederlandske myndigheter første virkedag etter den offisielle høringsfristen. Vi opplever ikke at dette er å ta høringsinstansene på alvor.

Det er flere forhold som er uklare ved dette lovforslaget, men som Barneombudet av overnevnte grunner ikke vil gå i dybden av i dette høringssvaret. Dette gjelder for eksempel om overføring til soning i utlandet vil gjelde for innsatte som har barn, eller ikke. Med blant annet referanse til diskusjonen om dette på side 7 og side 16 i høringsnotatet kan ikke Barneombudet se at departementet er tydelige på dette.

Barneombudet vil kort kommentere på det som direkte, eller indirekte, vil berøre barn i dette lovforslaget.

Barn som pårørende

Barneombudet mener at et soningsopphold i utlandet vil gjøre det svært vanskelig for barn å få oppfylt retten til å være sammen med sin fengslede pårørende.

I tillegg til at retten til samvær med begge foreldrene er hjemlet i barneloven § 42 og i barnekonvensjonen artikkel 9, understrekes denne retten i straffegjennomføringsloven og utdypes i forskriften til denne.

I straffegjennomføringsloven heter det i § 3, 2. ledd, at barns rett til samvær med sine foreldre særlig skal vektlegges under gjennomføringen av reaksjonen.

I forskrift til lov om straffegjennomføring heter det i § 1-3 at «Ved alle avgjørelser som gjelder domfelte eller innsatte som har omsorg for eller regelmessig samvær med sine barn, skal det tas særlig hensyn til hva som er til barnets beste. Barnet har rett til å uttale seg om saker som direkte angår dem».

På bakgrunn av dette mener Barneombudet at innsatte som har barn ikke skal overføres til soning i utlandet.

Mindreårig i fengsel

Det følger av barnekonvensjonen artikkel 37 at fengsel kun skal benyttes overfor barn som absolutt siste utvei og for kortest muligtidsrom. Dette må tolkes strengt. Frihetsberøvelse skal kun skje i ekstraordinære tilfeller. Når fengsel benyttes, følger det av konvensjonen at dette må gjøres på en måte som i størst mulig grad ivaretar barnas behov.

Barneombudet mener at mindreårige i fengsel ikke skal kunne overføres til soning i utlandet. Barn har rett til særlig beskyttelse, og under soning er det viktig at det legges til rette for rehabilitering og oppfølging som tar sikte på å hjelpe ungdommen med de utfordringer de måtte ha. Målet må være å få til en god overgang til livet utenfor fengselet. Det krever tett samarbeid med instanser utenfor fengselet, eksempelvis barnevernet. Det vil ikke være mulig å få til dersom soningen skjer i utlandet. Det er uansett i strid med barnekonvensjonen at barn soner med voksne med mindre det er den beste løsningen for det enkelte barn.

Høringsnotatet nevner grupper med innsatte som ikke vil være egnet for soning i utlandet. Vi mener det er underlig at ikke mindreårige her er nevnt som en gruppe.

Av grupper som anses som lite egnet til å overføres til utlandet, nevner departementet personer med rettigheter til opplæring som er i et utdanningsløp. Vi forutsetter at det her siktes til personer som har rett til videregående opplæring eller voksenopplæring. Det betyr at også ungdom som har falt ut fra skolen vil omfattes, selv om de ikke aktivt er i utdanning når de skal inn til soning. Det vil gjelde de fleste mindreårige innsatte. En gruppe faller imidlertid utenfor. Det gjelder mindreårige som har fått avslag på søknad om opphold i landet. Vi mener at heller ikke disse ungdommene bør sone i utlandet. Flere av disse vil ikke kunne returneres til hjemlandet, og det er like viktig for disse ungdommene å sone under forhold som sikrer rehabilitering og tilbakeføring til det norske samfunnet.

Barneombudet mener lovgiver uansett må være tydelig på at mindreårige ikke skal sone i utlandet, og at dette bør fremgå klart av loven.

Vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Tone Viljugrein
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.